

**Stichting
Amsterdam Museum**

Jaarverslag 2016

Verslag Raad van Toezicht

Samenstelling

De Raad van Toezicht van de Stichting Amsterdam Museum bestaat per 31 december 2016 uit:

- Mevrouw J.D. Hooi (voorzitter)
- De heer J. de Rooij (vicevoorzitter)
- De heer A.A.R.G. Poppelaars
- De heer E.W. Veen
- Mevrouw T. Boerman
- De heer J.C. Kennedy
- Mevrouw J.M.G. Schuerveld Schrijver

Vergaderingen

De Stichting Amsterdams Historisch Museum is opgericht op 30 oktober 2008. De Raad van Toezicht is per 1 januari 2009, de datum van verzelfstandiging van de Dienst Historische Musea naar de Stichting Amsterdams Historisch Museum, officieel aangetreden. In 2012 is de naam officieel veranderd in Stichting Amsterdam Museum.

De Raad van Toezicht is in 2016 vijf keer bijeen geweest in aanwezigheid van de directie en eenmaal zonder de directie. Op de agenda stonden o.a. de volgende onderwerpen: de organisatieontwikkeling, de samenwerking met het Bijbels Museum en Museum Ons' Lieve Heer op Solder, de ontwikkeling van de Hollanders van de Gouden Eeuw in de Hermitage, de toekomst van het Amsterdam Museum op een eventuele nieuwe locatie en de overname van de exploitatie van het Cromhouthuis en de verstrekte garantstelling daaromtrent .

Daarnaast zijn de financiële kwartaalrapportages besproken en zijn de jaarrekening 2015 en de begroting 2017 vastgesteld. Deze zijn daarvoor behandeld in de auditcommissie, die ook in 2016 tweemaal bijeen is geweest. Ook heeft een afvaardiging van de Raad twee maal een overlegvergadering van de ondernemingsraad bijgewoond.

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging. In bijlage C staan de nevenfuncties van de leden opgenomen. In 2016 hebben mevrouw Hemels, de heer Paardekooper, de heer Van de Veer en de voorzitter de heer Brouwer afscheid genomen van de Raad van Toezicht, conform het aftreedschema dat wordt gehanteerd. Per 1 januari 2017 is conform dit aftreedschema ook de heer Poppelaars afgetreden. De raad is vervolgens versterkt met mevrouw Hooi, mevrouw Schuerveld Schrijver en de heer de Rooij. Mevrouw Hooi is benoemd tot voorzitter en de heer de Rooij tot vicevoorzitter en voorzitter van de auditcommissie.

De directeur, de heer Spies is in 2015 benoemd tot directeur van de Stiftung Berliner Stadtmuseum en heeft per 1 februari afscheid genomen van het Amsterdam Museum. De Raad van Toezicht heeft in 2015 mevrouw Kiers benoemd tot nieuwe directeur. Zij heeft deze functie per 1 maart 2016 overgenomen.

Besluit Amsterdam, 22 maart 2016

De Raad van Toezicht besluit het bestuur te dechargeren voor het gevoerde beleid en de jaarrekening 2016 van de Stichting Amsterdam Museum goed te keuren.

Mevrouw J.D. Hooi,

De heer J. de Rooij,

De heer E.W. Veen,

Mevrouw T. Boerman,

De heer J.C. Kennedy

Mevrouw J. Schuerveld Schrijver

(Origineel exemplaar getekend door de leden van de Raad van Toezicht.)

Bestuursverslag

Algemene informatie

Statutaire naam: Stichting Amsterdam Museum
Vestigingsplaats: Amsterdam
Rechtsvorm: Stichting

Doelstelling

De Stichting Amsterdam Museum stelt zich ten doel de geschiedenis van Amsterdam toegankelijk te maken en levend te houden door deze op een actuele, inspirerende en interactieve wijze voor een zo breed mogelijk publiek te presenteren, daarbij optimaal gebruik makend van de historische verzameling van de stad Amsterdam, die het museum beheert, behoudt, onderzoekt en selectief uitbreidt. De Stichting Amsterdam Museum beheert tevens Museum Willet-Holthuysen en de archeologische bodemvondsten, althans voor zover deze objecten door het bureau Monumenten & Archeologie aan de Stichting Amsterdam Museum ter hand zijn gesteld.

De Stichting is niet gericht op het maken van winst.

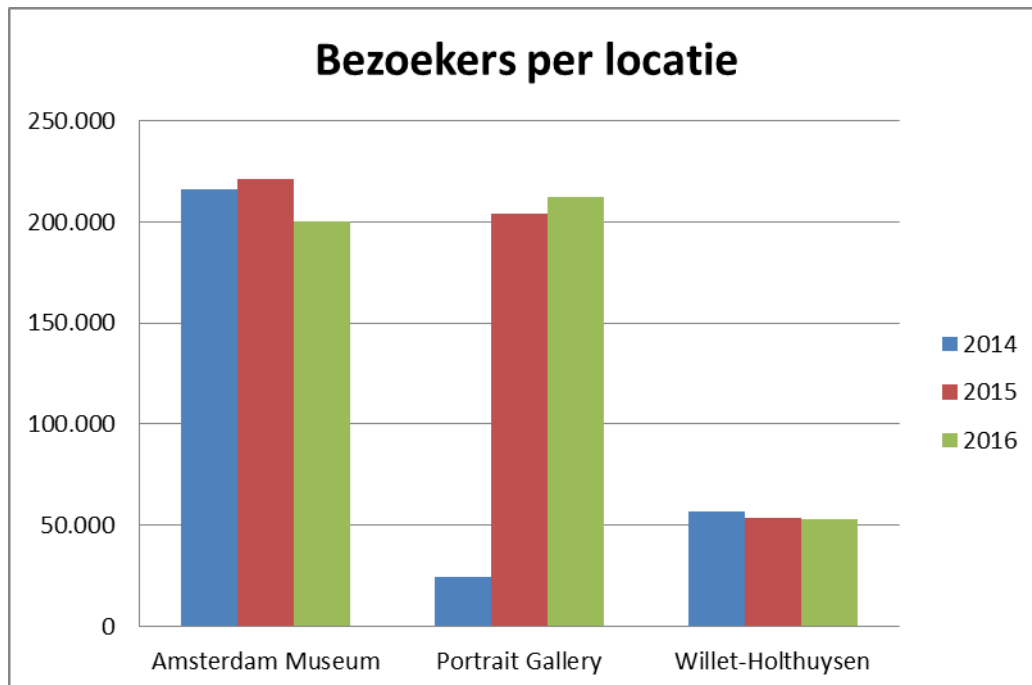
Vanaf 2011 voert het Amsterdam Historisch Museum de naam Amsterdam Museum. In de loop van 2012 is de statutaire naam daaraan aangepast.

Bestuur

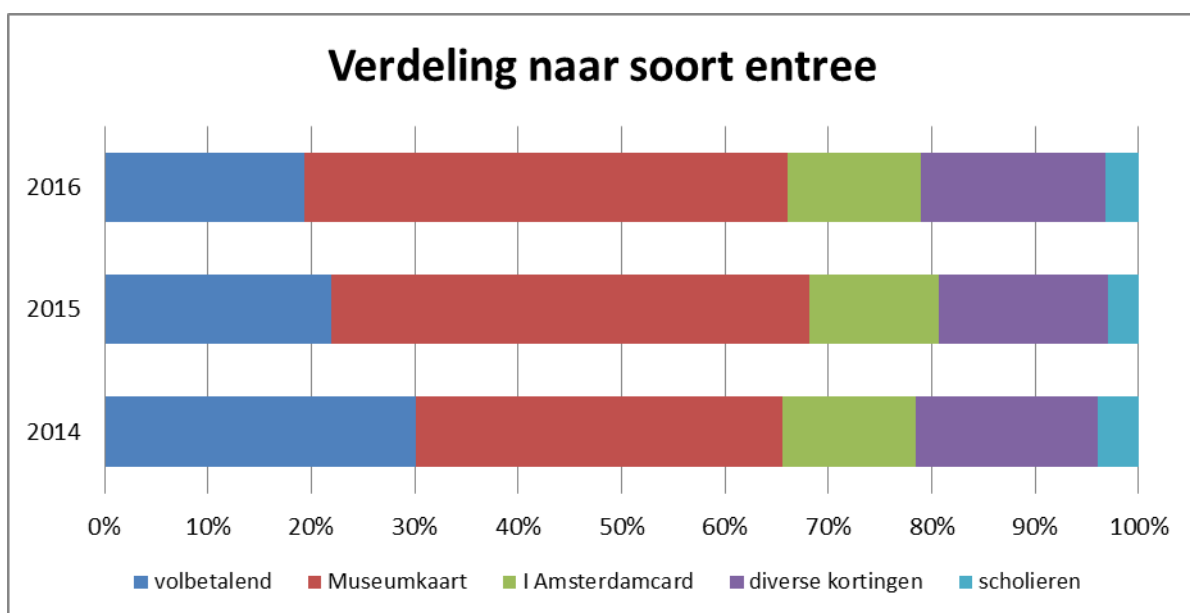
Het bestuur wordt gevormd door de directie van het museum. Deze werd tot 1 februari 2016 gevormd door de heer W. P. Spies. Per 1 maart is mevrouw J. Kiers benoemd als nieuwe directeur van het Amsterdam Museum. Gedurende het hele jaar hebben Annemarie den Dekker en Remco Mol de directie op respectievelijk inhoudelijk en zakelijk vlak ondersteund.

Beleidsverantwoording 2016

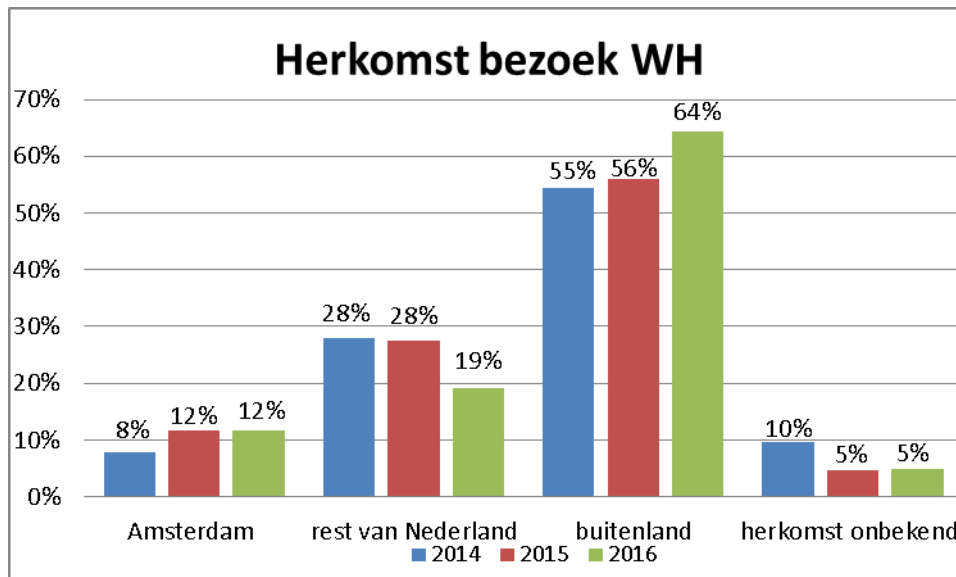
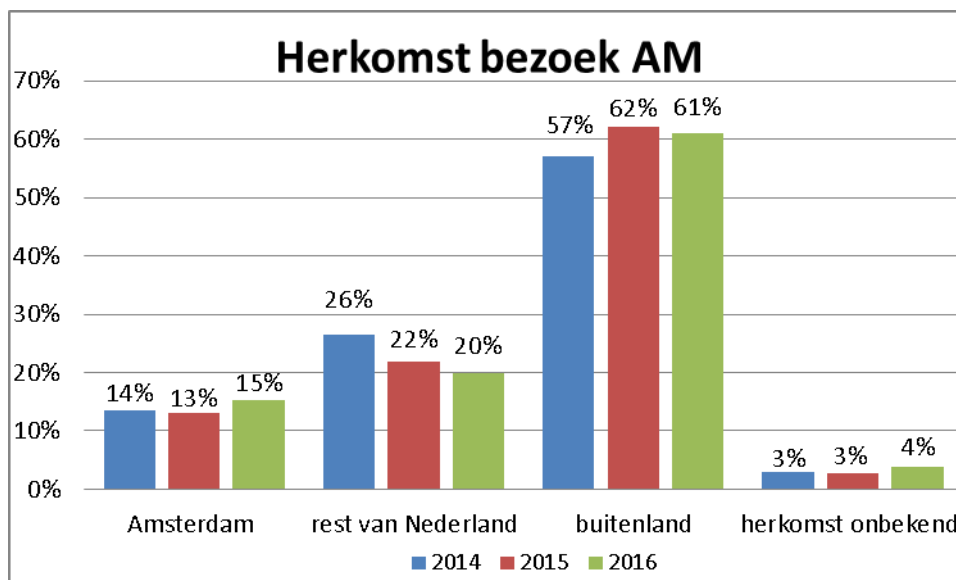
2016 was een succesvol jaar, ook wat betreft bezoekersaantallen. Op onze drie locaties in Amsterdam ontvingen we in totaal 465.605 bezoekers. Dat is iets minder dan in recordjaar 2015, toen er 479.408 bezoekers waren, maar meer dan in alle jaren daarvoor.

In 2016 trok het Amsterdam Museum 200.056 bezoekers, waarmee we onze doelstelling (200.000) hebben gehaald. Hierbij zijn de 466.459 bezoekers in de gratis toegankelijke Amsterdam Galerij niet meegerekend. Het bezoekersaantal van Museum Willet-Holthuysen lag met 53.011 iets boven de beoogde 50.000. Hollanders van de Gouden Eeuw wist in het tweede volle jaar nog meer bezoekers te trekken dan in het jaar daarvoor en kwam uit op een totaal van 212.538 bezoekers. De afname van 13.803 bezoekers op het totaal ten opzichte van 2015 waren vooral bezoekers die de volle entreprijs betaalden. Het percentage volbetalende bezoekers neemt daardoor af tot minder dan 20% van het totaalbezoek.

We streven ernaar om, naast de toeristen, nog meer Amsterdammers in onze musea te ontvangen. Wat dat betreft zijn we op de goede weg: in 2016 trok het Amsterdam Museum 30.656 Amsterdamse bezoekers; ruim 15% van het totaal aantal bezoekers. Dat is een lichte stijging ten opzichte van 2015, toen 29.071 bezoekers uit Amsterdam kwamen. In Museum Willet-Holthuysen bleef het percentage Amsterdamse bezoekers na de stijging van vorig jaar stabiel. Onderstaande diagrammen geven een beeld van de herkomst van de bezoekers van beide musea. Daarbij valt naast de stijging van het percentage Amsterdamse bezoekers op dat het bezoek uit de rest van Nederland iets is afgenomen, terwijl het percentage bezoekers uit het buitenland stabiel bleef. De herkomst van de bezoekers van de Hollanders van de Gouden Eeuw wordt nog niet bijgehouden.

In de ranglijst van meest bezochte Amsterdamse musea bleven het Amsterdam Museum en Hollanders van de Gouden Eeuw op de 7^e positie staan. Museum Willet-Holthuysen staat in deze ranglijst apart genoteerd (vandaar de afwijkende bezoekersaantallen); op de 26^e plek.

Museum	Totaal 2016	Totaal 2015	Vershil	%
1 Rijksmuseum	2.144.248	2.345.666	-201.418	-9%
2 Van Gogh Museum	2.076.526	1.908.100	168.426	9%
3 Anne Frank Huis	1.298.744	1.267.143	31.601	2%
4 Eye Film Instituut Nederland	768.639	708.087	60.552	9%
5 Stedelijk Museum Amsterdam	650.889	723.931	-73.042	-10%
6 NEMO	618.010	591.776	26.234	4%
7 Amsterdam Museum	412.594	425.665	-13.071	-3%
8 Joods cultureel kwartier	327.773	284.254	43.519	15%
9 Hermitage Amsterdam	305.876	225.453	80.423	36%
10 Scheepvaartmuseum	289.666	302.155	-12.489	-4%

Programma

Amsterdam Museum

Het Amsterdam Museum organiseerde in 2016 - naast de vaste exposities **Amsterdam DNA en Het Kleine Weeshuis** - diverse evenementen en tentoonstellingen. Amsterdamse kunst, geschiedenis én de actualiteit speelden daarin in wisselende samenstelling een belangrijke rol. De twee grote tentoonstellingen van 2016 waren *Made in Amsterdam* en *100 jaar Schiphol: Klaar voor vertrek*.

Made in Amsterdam gaf in honderd kunstwerken een beeld van de belangrijkste artiesten, stromingen en bewegingen in de Amsterdamse kunstwereld van de afgelopen eeuw. De tentoonstelling kwam tot stand in samenwerking met het Stedelijk Museum. *Made in Amsterdam* toonde Amsterdam als kraamkamer, laboratorium en doorvoerhaven voor beeldende kunstenaars. Er waren topstukken te zien van bekende kunstenaars als George Hendrik Breitner, Karel Appel en Marlene Dumas, maar ook werken van bij het grote publiek minder bekende kunstenaars zoals Gustave De Smet, Frieda Hunziker en Nola Hatterman. De gelijknamige catalogus is door het *Parool* uitgeroepen tot één van de beste kunstboeken van 2016.

100 jaar Schiphol. Klaar voor vertrek was gericht op een heel ander publiek: families met kinderen. De speelse tentoonstelling bood een interactieve beleving van de geschiedenis van de Amsterdamse luchthaven, van modderig weiland in 1916 tot de hightech Airportcity die het nu is. Bezoekers werden ook uitgedaagd mee te denken over de toekomst van Schiphol. Bij het schrijven van dit verslag waren de definitieve bezoekerscijfers nog niet beschikbaar, maar het Amsterdam Museum lijkt er zeker in geslaagd om met deze tentoonstelling meer families met kinderen te trekken. De tentoonstelling werd mede mogelijk gemaakt door bijdragen van Schiphol N.V. en Corendon. Onderdeel van het project was een online museum, ontwikkeld in samenwerking met Schiphol: www.schiphol100jaar.nl.

In 2016 was ook een aantal kleinere, maar spraakmakende tentoonstellingen te zien in het Amsterdam Museum. Zo was er in het begin van het jaar **Transmission**, een fototentoonstelling over transgenders. Twee portretreksen van 'Miep', door fotografen Koos Breukel en Milette Raats, vormden de aanleiding om een podium te bieden aan meer verhalen van en over transgenders. De tentoonstelling werd in de zomer in aangepaste vorm herhaald, als onderdeel van een reeks activiteiten in het kader van de **Euro- en Gaypride**.

In dat kader maakten we ook een **audiotour** waarin Elly Lust, woordvoerder Politie Eenheid Amsterdam. Daarin vertelt zij aan de hand van museumobjecten over opmerkelijke gebeurtenissen uit de geschiedenis van de Amsterdamse **LGBTI-gemeenschap** (Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender en Intersexual). In dezelfde periode was **#agFag** in het museum te zien, een multidisciplinair kunstproject van kunstenaar JLDianthus. Het project was onderdeel van de vaste samenwerking tussen CBK Zuidoost en het Amsterdam Museum. Het was te zien in de Amsterdam Galerij.

De **Amsterdam Galerij** (voorheen Schuttersgalerij) is de gratis toegankelijke tentoonstellingsstraat van het Amsterdam Museum waar heel diverse groepsportretten van Amsterdammers uit heden en verleden te zien

zijn. Na het overlijden van **Johan Cruijff** in maart 2016 hebben we hier een condoleanceregister ingericht, bij de historische Ajaxfoto van Paul Huf met o.a. de jonge Cruijff. Het condoleanceregister werd zeer druk bezocht.

Van 7 oktober tot en met 20 november was in het Amsterdam Museum de tentoonstelling **Zwart Amsterdam** te zien, in het kader van de 'Black Achievement Month'. Het museum had Amsterdammers opgeroepen om zwarte rolmodellen te nomineren. Dat konden bekende schrijvers, politici of rappers zijn, maar ook een onbekende maar inspirerende buurvrouw of voetbalcoach. Gastcurator Imara Limon maakte samen met het Amsterdam Museum een keuze uit de inzendingen. In dezelfde periode waren er verschillende activiteiten in het museum over thema's als representatie en over de vraag 'Wat is zwart?' Ook het programma voor de Museumnacht (5 november) stond in 2016 in het teken van *Zwart Amsterdam*.

In samenwerking met fotograaf Maurice Boyer maakten we de tentoonstelling **Maurice Boyer – thuis in Amsterdam** (16 december 2016 – 14 juni 2017). Ook deze tentoonstelling met historische foto's draaide om actuele thema's: stadsvernieuwing en vluchtelingen. De vraag 'van wie is de stad?' stond daarbij centraal. In de tentoonstelling was een belangrijke rol weggelegd voor Amsterdam, de stad die vaak het decor vormt in het werk van Boyer. Afgelopen jaar ging hij na vier decennia met pensioen als fotojournalist. Maurice Boyer was onder andere verbonden aan het NRC en de gemeente Amsterdam. Hij won onder andere prijzen van de Zilveren Camera en World Press Photo.

Vooruitlopend op een grotere heroriëntatie van onze museumruimten hebben we in 2016 de proefopstelling **Wat maakt jouw stad?** gerealiseerd. Een deel van het museum werd ingericht als testruimte waar we samen met bezoekers testen hoe we het verhaal van Amsterdam kunnen maken. 'Wat maakt jouw stad?' en 'Amsterdams Stadslab' zijn de titels van de twee zalen waar in elke zaal een andere presentatievorm te zien is. *Wat maakt jouw stad?* wordt ook als programma voor het onderwijs aangeboden en getest.

Museum Willet-Holthuysen

Museum Willet-Holthuysen werd tijdens *Kerst in Willet* omgetoverd tot een kerstpaleis in negentiende-eeuwse stijl. Bezoekers konden ervaren hoe het vermogende echtpaar Abraham en Louisa Willet-Holthuysen hier Kerstmis vierde. Patisserie Cees Holtkamp maakte speciaal voor de gelegenheid de kerstkransjes in de boom in de balzaal en andere lekkernijen die te zien waren in de eetzaal. *Kerst in Willet* groeit uit tot een traditie waar steeds meer bezoekers (en media) op afkomen.

Hollanders van de Gouden Eeuw

2016 was het tweede volle jaar van de *Hollanders van de Gouden Eeuw* in de Hermitage. Er is een aantal kleinere verbeteringen aangebracht aan de tentoonstelling, zo is de audiotour in zes talen gratis beschikbaar gekomen waardoor bezoekers de spectaculaire show in de grote zaal kunnen volgen. Daarnaast zijn in 2016 twee kabinetten toegevoegd waarin onder andere Rembrandts beroemde 'Anatomische les van Dr. Deijman' te zien is. De toevoeging van twee anatomische kabinetten aan de tentoonstelling plaatst de anatomische lessen voor het eerst in de context van het Hollandse groepsportret uit de 17e eeuw. Samen met de ruim dertig reusachtige groepsportretten uit de Gouden Eeuw illustreren zij het verhaal van het voor Nederland zo typerende collectieve burgerschap.

Cromhouthuis

In 2016 is de tweede fase van de realisatie van het Cromhouthuis opgeleverd. Verzamelingen, topkwaliteit en kunst zijn onlosmakelijk verbonden met het Cromhouthuis. De roemruchte en rijke leden van de familie Cromhout, die in de 17e en 18e eeuw de panden aan de Herengracht 366-368 bewoonden, waren grote kunstliefhebbers en verzamelaars. Het samen met familie en vrienden genieten van de kostbaarheden was onderdeel van het sociale leven. Ook collecties van andere Amsterdamsse verzamelaars worden hier getoond. Portretten, meubelen, zilver, schelpen en andere curiosa vormen een verrassend visueel geheel in het Cromhouthuis. We hebben in 2016 in totaal 41.244 bezoekers in het Cromhouthuis ontvangen

Reizende tentoonstelling

Tentoonstelling *Voetbal Hallelujah!*, een internationale co-productie van het Amsterdam Museum uit 2014, reisde ook in 2016 verder door Europa. De tentoonstelling was dit jaar in steeds iets aangepaste vorm te bezichtigen in Bremen, Lyon en Luxemburg. In 2017 zal deze tentoonstelling doorreizen naar België en in 2018 waarschijnlijk naar Moskou.

Educatie

Het Amsterdam Museum heeft in 2016 minder leerlingen ontvangen dan de jaren daarvoor: totaal 12.924. Daarmee ligt het aantal scholieren weer op het niveau van 2014. De teruggang betrof vooral de leerlingen van het Voortgezet Onderwijs. Belangrijkste reden is dat de tijdelijke tentoonstelling *Made in Amsterdam* minder aansloot op het onderwijs dan *Graffiti* het jaar daarvoor. Daarnaast is een deel van de opstelling tijdelijk ontoegankelijk geweest in verband met de inrichting van een deel van de vernieuwde vaste opstelling.

In de maand juni heeft het Amsterdam Museum 998 basisschoolleerlingen ontvangen die mee hebben gewerkt aan de pilot *Wat maakt jouw Stad?*. Dit programma vindt plaats in het Amsterdam Stadslab: een onderdeel van de vernieuwde vaste opstelling. Het vraagt leerlingen zelf onderwerpen aan te dragen over de stad waarin ze leven. Ook worden de kinderen uitgedaagd oplossingen voor de toekomst te ontwerpen. Dit programma sluit naadloos aan op Groeistad, waarmee een pilot is gedraaid het afgelopen jaar om tot een uitgebreid en functioneel ontwerp te komen. De tweede fase van Groeistad wordt ontwikkeld in 2017.

Naast het ontvangen van leerlingen hebben we op educatief gebied gewerkt aan nieuwe stadsbrede verbindingen, waarbij we zoeken naar meer synergie met andere instellingen. Concreet betekent dit dat we inmiddels intensief samenwerken en aanbod aanbieden vanuit negen instellingen: Amsterdam Museum, Hermitage, Willet-Holthuysen, Ons' Lieve Heer op Solder, Bijbels Museum, Oude Kerk, Arcam, Stadsarchief en Monumenten en Archeologie. Ook is in het kader van Cultuureducatie met kwaliteit de leerlijn erfgoed en identiteit opgestart. Hiermee wil het Amsterdam Museum in samenwerking met scholen, huidige (hierboven) en nieuwe partners een duurzame meerjarige leerlijn creëren over de geschiedenis en identiteit van de Amsterdam en haar bewoners, in dialoog met scholen.

ICT / E-cultuur

In 2016 is de IP telefonie in gebruik genomen bij alle organisaties. Daarnaast zijn de collectiedatabases van het Bijbels Museum en Museum Ons 'Lieve Heer op Solder opgenomen in de Adlib omgeving van het Amsterdam Museum.

In 2016 zijn de geheugensites Geheugen van West en Geheugen van Oost vernieuwd en opgegaan in het bredere platform Geheugen van Amsterdam. Via dit platform zal het Amsterdam Museum het verzamelen van verhalen uit alle buurten in Amsterdam faciliteren. Het doel is om deze verhalen te gebruiken binnen tentoonstellingen en op de community/verdiepingsite Hart.Amsterdam.

Het Amsterdam Museum heeft in 2016 samen met Beeld en Geluid, Waag Society en de UvA een subsidie gekregen voor het project De Digitale Stad Herleeft. Met behulp van deze subsidie werken we aan het reconstrueren, conserveren en presenteren van één van de eerste communitysites van de wereld, een belangrijk stuk geschiedenis van Amsterdam. Samen met onze partners zijn we in het kader van dit project gehonoreerd met de Digital Preservation Award.

Organisatie

In 2016 hebben er geen grote organisatorische wijzigingen plaatsgevonden. In 2017 zal er een organisatieontwikkelingstraject gestart worden waarbij alle organisatorische aspecten onder de loep zullen worden genomen. Het ziekteverzuim is iets toegenomen maar ligt nog steeds op een acceptabel niveau rond de 5%. De afname in de waarde van verlofuren wordt veroorzaakt door een andere berekeningswijze, het aantal verlofuren van medewerkers ligt ongeveer op hetzelfde niveau als eind 2015.

Personeel tov vorig jaar	2014	2015	2016	Δ 2015	Δ in %
Aantal fte in dienst (vast contract)	77,9	77,9	79,5	1,6	2%
Aantal stagiaires in het jaar	31	36	27	-9,0	-25%
Ziekteverzuim (inclusief > 1 jaar)	5,6%	4,4%	5,2%	0,8%	19%

Samenwerking Amsterdam Heritage Museums

De bundeling van krachten met het Amsterdam Museum/Willet-Holthuysen , Bijbels Museum en Museum Ons' Lieve Heer op Solder is in 2016 verder ontwikkeld. Het gezamenlijk ondernemerschap is onveranderd gericht op verhoging van de kwaliteit van het inhoudelijke aanbod, versterking van professionaliteit, effectiviteit, efficiency en slagkracht. De samenwerkende musea tonen en vertellen ieder een deel van het cultuurhistorische verhaal van Amsterdam en streven ernaar via deze aanpak de bezoeker een helder cultuurhistorisch aanbod aan te reiken op verschillende locaties met ieder hun eigen sfeer, kwaliteit en geschiedenis.

De Amsterdam Heritage Museums hebben een gezamenlijke aanvraag gedaan voor de Kunstenplansubsidie voor de periode 2017-2020. Voor het Amsterdam Museum en Museum Ons' Lieve Heer op Solder heeft dit geresulteerd in een gehonoreerde aanvraag. De subsidie voor het Bijbels Museum is echter afgewezen. Dit heeft een grote impact op de bedrijfsvoering van het Bijbels Museum en de samenwerking tussen de AHM.

Omdat het Bijbels Museum zonder subsidie de exploitatie van het pand Herengracht 366-368 niet kan bekostigen heeft de Raad van Toezicht van het Amsterdam Museum in 2016 toestemming verleend de exploitatie van het pand in 2017 op zich te nemen en garant te staan voor de hypotheek die op het pand zit. In 2017 zal het Amsterdam Museum proberen de exploitatie van het pand, waar ongeveer een tekort van 200.000 euro op zit, rendabel te maken. Daartoe is afgesproken dat het Amsterdam Museum onder de noemer Cromhouthuis het pand beter in de markt gaat zetten en tentoonstellingen zal organiseren om zo het bezoek te doen toenemen. Ook zullen er exploitatieconcepten voor horeca- en avondactiviteiten worden ontwikkeld om meer op dat gebied te kunnen gaan verdienen. In de zomer van 2017 moet dan blijken of de ontwikkeling de goede kant op gaat waarna besloten kan worden of dit na 2017 zal worden voortgezet. Het Bijbels Museum blijft vooralsnog op de bovenste verdieping van het pand gevestigd.

Het Bijbels Museum trekt zich terug op het gebied van inhoudelijke samenwerking en zal zijn eigen weg gaan. Op het moment dat het voor alle partijen relevant is zal de inhoudelijke samenwerking vanzelfsprekend wel gezocht worden.

In 2016 is verder gewerkt aan de samenwerking tussen de facilitaire afdelingen van het Amsterdam Museum en Museum Ons' Lieve Heer op Solder, dit zal in 2017 zijn beslag krijgen.

Risicobeheersing en controle

Het Amsterdam Museum heeft in 2011 alle afspraken en procedures rondom risicobeheersing in kaart gebracht. Jaarlijks wordt dit, indien nodig, geactualiseerd en leidt dit tot een overzicht van de bestaande risico's en de manier waarop deze zijn afgedekt. Dit overzicht wordt opgenomen in de begroting. In 2016 is er geen aanleiding geweest voor extra actie op dit gebied anders dan de acties die reeds binnen de normale bedrijfsvoering plaatsvinden. In 2017 zullen we de hele risicobeheersing als zodanig opnieuw in kaart brengen.

Het belangrijkste risico betreft de afhankelijkheid van publieksinkomsten. Dit risico is gekwantificeerd en er zijn voldoende middelen beschikbaar om dit risico, mocht zich dat voordoen, op te vangen. (zie daarvoor de toelichting bij de algemene reserve) Aansluitend kan worden geconstateerd dat de solvabiliteit en de liquiditeit van het museum ruim op orde zijn.

Groot Onderhoud

In februari is er in goede samenwerking met de nieuwe horeca-partner Vermaat gewerkt aan het verbeteren van de keuken- en magazijnfaciliteiten in het Museumcafé. Deze voldoen nu geheel aan de huidige regelgeving op het gebied van hygiëne, de HACCP-norm. Ook het interieur van het café is vernieuwd.

Het buitenschilderwerk aan onze monumentale panden wordt altijd in fases uitgevoerd. In 2014 werd de Meisjesbinnenplaats geschilderd. In 2015 stonden de gebouwdelen rondom de Jongensbinnenplaats op het programma. Echter doordat de volle aandacht van het team facilitair werd opgeëist door de ingrijpende werkzaamheden aan de installaties (zie jaarverslag 2015), werd het schilderen doorgeschoven naar 2016. In dit jaar hebben we twee fases gecombineerd. Schilderen gaat altijd gepaard met inspectie van de staat van het houtwerk. Hier en daar heeft dan ook houtrotherstel plaatsgevonden. Dit wordt zorgvuldig gedocumenteerd. Het resultaat van de inspanning is dat alle gebouwen, inclusief de wat meer verborgen delen tussen de kappen, weer optimaal in de verf staan.

Daarnaast zijn er aan de gevels herstelwerkzaamheden uitgevoerd. Zowel aan de hardstenen onderdorpels als op enige plaatsen aan het metselwerk. In 2017 wordt verder onderzocht welke gevels aandacht behoeven. Op een enkele plek werd lekkage geconstateerd. Deze bleek heel beperkt te zijn en leidde vooralsnog niet tot schade. Wel is gezocht naar de oorzaak. Vastgesteld is dat de gietijzeren hemelwaterafvoeren naar verloop van tijd kunnen scheuren. Op de moeilijkst toegankelijke plaats, in de Schuttersgalerij, is dit verholpen door zogenoemde 'relining' toe te passen. Dit is een methode waarbij onder druk en met behulp van warmte een kunststof coating wordt aangebracht in de leiding. Daarnaast is op een enkele beter bereikbare plaats het gietijzer vervangen door PPE-kunststof afvoeren.

Het onderzoek naar de toepassing van een WKO bron is nog niet voltooid en staat voor 2017 op de agenda. Verder wordt er in samenspraak met de gemeente gewerkt aan een Breeam Certificering van het Amsterdam Museum. Doel daarbij is om op een gestructureerde manier te kunnen werken aan het duurzamer maken van de gebouwen en installaties.

In Museum Willet-Holthuysen heeft dit jaar weer regulier onderhoud plaatsgevonden aan gebouw en installaties. Het voornemen bestaat om een gecombineerde en gecompriëerde grootschalige vervanging uit te voeren van technische- en veiligheidsinstallaties. We combineren al deze werkzaamheden om redenen van efficiëntie en beperking van overlast voor de bezoeker. Vanuit het MOP worden hiervoor reserveringen gemaakt.

In het Collectiecentrum is afgelopen jaar onderzoek gedaan naar de luchtkwaliteit in de depot- en verblijfsruimten. In samenspraak met de leverancier van filters worden regelmatig monsters genomen. Op basis van de laboratorium analyses worden filters selectief vervangen. De installaties, zowel de luchtbehandelingskasten als ook de WKO installatie, werden qua inregeling en werking verder geoptimaliseerd. Over het vermeende vochtprobleem aan de gevel is inmiddels een rapportage opgesteld door een via Gemeentelijk Vastgoed ingeschakelde deskundige. Er is op dit punt geen reden tot zorg. Er is subsidie aangevraagd en inmiddels toegekend voor de toepassing van zonnepanelen op het platte dak van het gebouw. Het aanbestedingstraject loopt inmiddels en in het voorjaar van 2017 worden de panelen geplaatst.

Cultureel ondernemerschap

Het Amsterdam Museum stelt zich ten doel de commerciële en maatschappelijke activiteiten te combineren waarbij een surplus op commerciële activiteiten terugvloeit naar het maatschappelijk doel van ons museum. De ontwikkeling van de Hollanders van de Gouden Eeuw in de Hermitage is een uniek voorbeeld van dit cultureel ondernemerschap. Deze tentoonstelling draagt bij aan de doelstellingen van het museum om zoveel mogelijk collectie, zo optimaal mogelijk, buiten de depots te laten zien voor publiek. Het is de bedoeling dat de kosten van deze tentoonstelling geheel worden terugverdiend door de realisatie van extra inkomsten. In 2016 heeft dit een voordeel opgeleverd dat ingezet zal worden voor de verdere ontwikkeling van het Amsterdam Museum.

Per 1 januari wordt museumcafé Mokum gerund door Vermaat. Aan het begin van het jaar heeft het museumcafé een opknopbeurt gekregen en is het interieur opgefrist. In de loop van 2016 zagen we daardoor de toeloop en omzet toenemen. De samenwerking met deze nieuwe partner verloopt erg goed, avonden als de museumnacht worden gezamenlijk opgepakt en wordt gedacht vanuit kansen in plaats vanuit bedreigingen. Ook zijn er gezamenlijke plannen ontwikkeld om de verhuur van onze locaties in de markt te zetten, ook daarvoor zagen we de belangstelling in 2016 toenemen. In 2017 moet dit tot uiting komen in de cijfers.

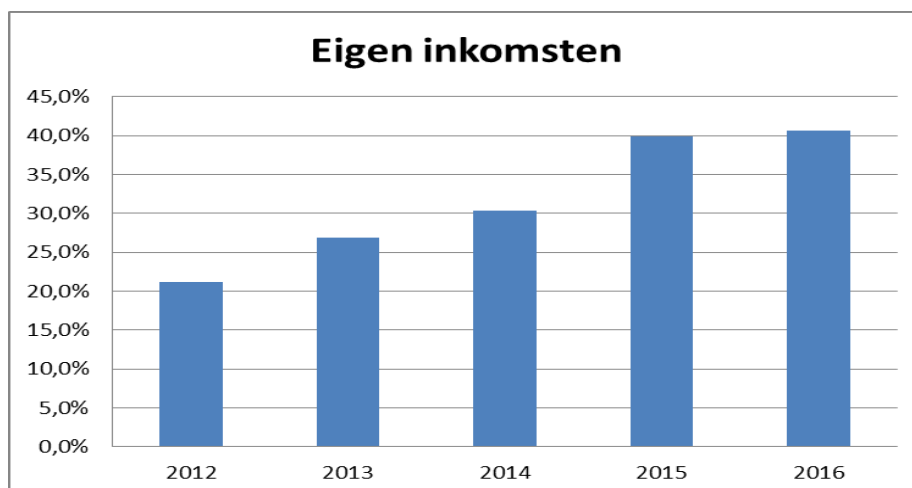
In goed overleg met Athenaeum is besloten de samenwerking op het gebied van de exploitatie van de museumwinkel te beëindigen. Begin 2016 is de exploitatie van de museumwinkel op die locatie dan ook gestopt. In de zomer hebben we een test gedaan met een informatiepunt/museumwinkel op betreffende locatie, echter de opbrengsten wogen niet op tegen de kosten. We hebben besloten om de locatie te gaan inrichten als ruimte die verhuurd kan worden als vergaderlocatie. Om toch een basisassortiment aan museumproducten te kunnen aanbieden is in het entreegebied een winkelmeubel gerealiseerd waar dit assortiment verkocht kan worden.

Resultaat

De Stichting Amsterdam Museum sluit het jaar 2016 af met een positief resultaat van € 598.283,-. Dat is bijna € 398.283,- meer dan in de begroting was opgenomen. Dit voordeel is ontstaan door een wijziging in de manier van het opnemen van de afrekening van de Museumkaart. De afrekening wordt vanaf nu opgenomen in het jaar waarop de afrekening betrekking heeft. Hierdoor zijn in deze jaarrekening zowel de afrekening over 2015 én 2016 opgenomen, wat resulteert in een incidenteel voordelig effect van € 384.000,-.

Het eigen inkomstenpercentage is afgelopen jaar wederom gestegen: naar 40,5% (2015: 39,9%). Hiermee voldoen we ruim aan de eigen inkomstennorm van 25% die door de gemeente Amsterdam verplicht gesteld is per 2016.

De mooie resultaten in 2016 hebben we mede kunnen realiseren door de genereuze bijdragen van onze partners: de gemeente Amsterdam en de Bankgiro Loterij.

Toekomstperspectief

Het Amsterdam Museum vergroot zijn werkterrein naar de stad. Naast de reeds bekende plekken van het burgerweeshuis aan de Kalverstraat, het grachtenpand van museum Willet-Holtuysen, het Cromhouthuis en de Hollanders van de Gouden Eeuw in de Hermitage gaat het museum de verhalen over Amsterdam daar vertellen waar ze het best tot hun recht komen. Voor dit doel wordt vanaf 2017 samengewerkt met de vele oba-vestigingen en worden andere partners gezocht. Zo wordt op alle mogelijke plekken getoond welke bijzondere plaats Amsterdam inneemt in het leven van mensen uit de gehele wereld.

De locatie Burgerweeshuis tussen Kalverstraat en Nieuwezijds Voorburgwal kan in de komende jaren toegankelijker worden gemaakt. De tentoonstellingen daar vormen bij uitstek een eerste introductie voor mensen die de stad willen doorgronden. Daarom is een plan nodig om het gebouw beter geschikt te maken voor deze kennismaking van toeristen, dagjesmensen en Amsterdammers. Samen met de gemeente Amsterdam onderzoeken we in 2017 de mogelijkheden daartoe. Om dit tastbaar te maken en varianten voor een mogelijke inrichting te krijgen, wordt aan meerdere architecten een schetsontwerp en een visie op een mogelijke verbouwing gevraagd.

Jaarrekening

Balans

Activa	31 december 2016	31 december 2015
Materiële vaste activa	1.130.646	1.277.955
Vorraden	52.751	26.502
Vorderingen	1.474.773	1.737.095
Liquide middelen	4.526.431	2.654.391
Vlottende Activa	6.053.954	4.417.988
Totaal activa	7.184.600	5.695.943

Passiva	31 december 2016	31 december 2015
Algemene reserve	1.323.039	879.724
Bestemmingsreserves	872.388	880.068
Bestemmingsfondsen	821.734	659.087
Eigen Vermogen	3.017.162	2.418.879
Voorzieningen	2.115.118	1.396.023
Crediteuren	729.535	755.908
Belastingen en sociale verzekeringen	264.902	249.086
Overige schulden en overlopende passiva	1.057.883	876.048
Kortlopende schulden	2.052.320	1.881.041
Totaal passiva	7.184.600	5.695.943

Staat van Baten en Lasten

Omschrijving	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Publieksinkomsten	4.054.801	3.075.000	3.417.642
Sponsorinkomsten	303.551	150.000	200.124
Overige directe inkomsten	74.056	63.000	72.299
Indirecte opbrengsten	170.268	157.000	294.381
Totaal opbrengsten	4.602.677	3.445.000	3.984.446
Subsidies gemeente Amsterdam	9.941.219	9.905.500	9.961.231
Overige subsidies uit publieke middelen	200.000	200.000	200.000
Bijdragen uit private middelen	951.668	470.000	1.452.932
Totaal subsidies /bijdragen	11.092.887	10.575.500	11.614.163
Totaal baten	15.695.563	14.020.500	15.598.609
Personeelskosten	6.069.513	6.010.250	6.042.968
Afschrijvingen	182.862	158.370	184.818
Huur	2.092.742	2.053.880	2.075.465
Onderhoud	1.394.613	1.324.050	1.324.084
Aankopen	27.687	0	50.646
Publieksfunctie	3.351.662	2.391.000	3.565.319
Collectie	309.878	281.400	297.809
Huisvesting	774.331	792.000	792.430
Automatisering	529.276	488.750	602.416
Kantoorkosten	381.745	320.800	364.120
Totaal lasten	15.114.308	13.820.500	15.300.075
Saldo rentebaten/-lasten	17.028	0	28.854
Saldo bijzondere baten en lasten	0	0	-100.000
Saldo baten en lasten	598.283	200.000	227.388
Mutatie bestemmingsreserves	7.680	0	94.374
Mutatie bestemmingsfondsen	-162.647	-200.000	-344.648
Totaal mutaties reserves en fondsen	-154.967	-200.000	-250.273
Mutatie algemene reserve	443.315	0	-22.885

Toelichting op de balans

Grondslagen

Algemeen

De Stichting Amsterdam Museum is opgericht op 30 oktober 2008 en heeft haar statutaire zetel in Amsterdam. Per 1 januari 2009 werd het museum verzelfstandigd uit de gemeentelijke dienst Amsterdams Historisch Museum. Vanaf die datum worden de activiteiten van deze dienst voor rekening en risico van de Stichting voortgezet. Met ingang van 2012 is de naam veranderd in Stichting Amsterdam Museum.

De jaarrekening is opgesteld met in aanmerking genomen de Richtlijn voor Organisaties Zonder Winststreven (RJ640) van de Raad voor de Jaarverslaggeving, de algemene subsidieverordening Amsterdam en het controleprotocol voor de verantwoording en controle van periodieke subsidies van de gemeente Amsterdam en het Handboek verantwoording subsidies Kunstenplan 2013-2016.

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslagperiode van een jaar. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar.

Vergelijkende cijfers

Als begroting is de door de Raad van Toezicht vastgestelde begroting gebruikt.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen, de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De belangrijkste schattingsposten betreffen de voorzieningen onderhoud en personeelsregelingen. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Subsidie gemeente Amsterdam

De subsidie van de gemeente Amsterdam over het boekjaar 2016 wordt definitief vastgesteld nadat de jaarrekening is overlegd. Deze subsidie is vooruitlopend op de definitieve vaststelling geheel als bate verwerkt.

Grondslagen van waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. De grondslagen zijn ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus afschrijvingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage van de verkrijgingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid.

Personeelsbeloningen / pensioenen

De Stichting is aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP voor de gemeenten. Door het fonds verzorgde pensioenregeling is een toegezegde pensioenregeling. De Stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het voldoen van eventuele hogere toekomstige premies. Als pensioenlast worden de pensioenpremie's die betrekking hebben op het betreffende boekjaar als last verantwoord.

Voorziening jubileumuitkering

De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde en betreft de verplichting van toekomstige jubileumuitkeringen gebaseerd op de arbeidsvoorwaarden. Bij de berekening van de voorziening is rekening gehouden met de kans dat medewerkers de organisatie vroegtijdig verlaten.

Voorziening afbraak Hermitage

De voorziening is bedoeld voor de toekomstige afbraak van de tentoonstelling Hollanders van de Gouden Eeuw in de Hermitage. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op een inschatting van de kosten. De inschatting is afgeleid van de kosten van de opbouw van dezelfde tentoonstelling.

Activa

	Inventaris	Auto- matisering	Depot- rolkasten	Depot- overig	Totaal
Stand per 1 januari 2016					
Aanschaffingswaarde	122.523	216.727	867.763	845.640	2.052.653
Cumulatieve afschrijvingen	(114.380)	(118.375)	(172.733)	(369.211)	(774.698)
Boekwaarde	8.143	98.352	695.030	476.430	1.277.955
Mutaties boekjaar					
Investeringen	-	35.553	-	-	35.553
Afschrijvingen	(8.143)	(51.832)	(28.924)	(93.964)	(182.862)
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	-	-	-
	(8.143)	(16.279)	(28.924)	(93.964)	(147.309)
Stand per 31 december 2016					
Aanschaffingswaarde	122.523	252.280	867.763	845.640	2.088.206
Cumulatieve afschrijvingen	(122.523)	(170.207)	(201.656)	(463.174)	(957.560)
Boekwaarde	-	82.073	666.106	382.466	1.130.646

Voorraden	31 december 2016	31 december 2015
Museumjaarkaarten	16.176	3.530
I Amsterdam Pass	1.504	4.904
Winkelvoorraad	35.071	18.068
Totaal voorraden	52.751	26.502

Vorderingen	31 december 2016	31 december 2015
Debiteuren	566.484	784.698
Omzetbelasting	132.965	190.793
Vooruitbetaalde kosten	61.879	41.120
Nog te ontvangen	712.401	719.045
Voorschotten personeel (fietsplan, OV)	1.043	1.439
Totaal vorderingen	1.474.773	1.737.095

Liquide middelen	31 december 2016	31 december 2015
Kasgeld	2.588	25.592
ABN-AMRO	74.398	39.983
Rabobank	92.096	765
Spaarrekeningen	4.357.349	2.588.051
Totaal liquide middelen	4.526.431	2.654.391

Passiva

Algemene reserve	31-12-2015	Dotatie	Onttrekking	31-12-2016
Algemene reserve	879.724	443.315	0	1.323.039
Totaal algemene reserve	879.724	443.315	0	1.323.039

Bestemmingsreserves	31-12-2015	Dotatie	Onttrekking	31-12-2016
Reserve wachtgelden	170.777	0	0	170.777
Reserve opleidingen	63.094	0	0	63.094
Reserve nieuwe huisstijl/werkkleding	8.171	0	0	8.171
Reserve presentaties	148.329	25.689	33.369	140.649
Reserve beheer/ontsluiting collectie	294.350	0	0	294.350
Reserve automatisering	195.347	0	0	195.347
Totaal bestemmingsreserves	880.068	25.689	33.369	872.388

Bestemmingsfondsen	31-12-2015	Dotatie	Onttrekking	31-12-2016
Fonds aankopen collectie	54.023	0	27.687	26.336
Fonds Bank Giro Loterij	357.007	397.430	195.013	559.424
Fonds Ymere	4.028	0	0	4.028
Restauratiefonds	11.565	961	0	12.526
Fonds fundament	90.727	0	0	90.727
Fonds vergezicht	90.500	0	32.720	57.780
Educatiefonds	50.331	13.015	0	63.347
Vluchtelingenfonds	905	6.661	0	7.566
Totaal bestemmingsfondsen	659.087	418.067	255.420	821.734

Voorzieningen	31-12-2015	Dotatie	Onttrekking	31-12-2016
Jubileumuitkeringen	74.351	10.297	17.752	66.896
Afbraak tentoonstelling PGGA	0	250.000	0	250.000
Groot onderhoud AM	825.211	1.083.863	689.349	1.219.725
Groot onderhoud Willet-Holthuysen	176.967	117.250	63.773	230.444
Groot onderhoud CC	319.494	193.500	164.941	348.053
Totaal voorzieningen	1.396.023	1.654.910	935.815	2.115.118

Kortlopende schulden	31 december 2016	31 december 2015
Crediteuren	729.535	755.908
Belastingen en sociale verzekeringen	264.902	249.086
Verplichting te betalen vakantiegeld	173.513	167.699
Verplichting te betalen verlofdagen	263.213	291.995
Nog te betalen bedragen	365.934	280.256

Vooruit ontvangen bedragen	254.855	139.074
Overige	368	-2.977
Totaal kortlopende schulden	2.052.320	1.881.041

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De Stichting Amsterdam Museum heeft verplichtingen uit huurovereenkomsten met:

- de gemeente Amsterdam voor de Nieuwezijds Voorburgwal 357-359, Herengracht 605 en de Back-Upstraat 4 met een totale jaarhuur voor 2016 van € 1.994.329,-
- Handelsonderneming Willem Ox B.V. voor een deel van het bedrijfspand aan de Disketteweg 9 met een totale jaarhuur voor 2016 van € 42.003,-
- de Stichting Hermitage aan de Amstel voor de huur van tentoonstellingsruimte voor een bedrag van € 924.326,- per jaar.

Daarnaast heeft de Stichting Amsterdam Museum een garantstelling met:

- de stichting Bijbels Museum / Stichting de Cromhouthuizen voor de exploitatie van het pand Herengracht 366/368 gedurende het hele jaar 2017.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Publieksinkomsten	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Entreegelden AM	830.545	750.000	890.424
Entree AM met vouchers	73.208	50.000	57.117
Entree AM met Museumkaart	451.948	410.000	390.660
Entree AM met I Amsterdamcard	197.218	170.000	184.406
Totaal Entreegelden AM	1.552.918	1.380.000	1.522.607
Entreegelden WH	150.738	155.000	146.902
Entree WH met vouchers	7.270	10.000	4.558
Entree WH met Museumkaart	96.284	70.000	73.953
Entree WH met I Amsterdamcard	38.822	40.000	33.626
Totaal Entreegelden WH	293.114	275.000	259.038
Entreegelden PGGA	383.316	400.000	363.765
Entree PGGA met vouchers	28.838	10.000	10.047
Entree PGGA met Museumkaart	1.591.716	850.000	1.014.640
Entree PGGA met I Amsterdamcard	192.446	150.000	152.104
Totaal Entreegelden PGGA	2.196.316	1.410.000	1.540.555
Audiotours AM	0	0	44.248
Audiotours WH	12.453	10.000	14.032
Audiotours PGGA	0	0	37.161
Totaal Audiotours	12.453	10.000	95.442
Totaal publieksinkomsten	4.054.801	3.075.000	3.417.642

Gemiddelde entreprijs	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Amsterdam Museum	7,39	6,90	6,88
Museum Willet-Holthuysen	5,20	5,50	4,82
Hollanders van de Gouden Eeuw (PGGA)	8,98	7,05	7,54

Sponsorinkomsten	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Sponsorinkomsten	303.551	150.000	200.124
Totaal sponsorinkomsten	303.551	150.000	200.124

Overige directe inkomsten	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Fotobestellingen	6.645	18.000	7.183
Rondleidingen	67.411	45.000	65.116
Totaal overige directe inkomsten	74.056	63.000	72.299

Indirecte opbrengsten	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Verhuur onroerend goed	136.637	131.750	254.132
Inkomsten zaalverhuur	25.551	20.000	22.884
Overig	8.080	5.250	17.366
Totaal indirecte opbrengsten	170.268	157.000	294.381

Subsidies gemeente Amsterdam	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Subsidie exploitatie	7.946.890	7.946.890	7.979.740
Subsidie huur	1.994.329	1.958.610	1.981.491
Totaal subsidies gemeente A'dam	9.941.219	9.905.500	9.961.231

Overige subsidies uit publieke middelen	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Gemeente Amsterdam, museaal beheer	200.000	200.000	200.000
Provincie Noord-Holland	100.000	0	0
Totaal overige subsidies uit publieke middelen	300.000	200.000	200.000

Bijdragen uit private middelen	2016	2016	2015
BankGiro Loterij jaarlijkse bijdrage	200.733	200.000	200.837
BankGiro Loterij extra bijdrage	0	0	330.660
Bijdragen fondsen	103.135	170.000	337.834
Diverse ontvangsten	547.800	100.000	583.601
Totaal bijdragen uit private middelen	851.668	470.000	1.452.932

Toelichting Lasten

Personeelslasten	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Salarissen en sociale lasten	5.033.880	5.017.000	4.902.447
Ingehuurd personeel	927.303	865.000	943.592
Indirecte personeelslasten	135.379	128.250	160.663
Voormalig personeel	1.734	0	700
Voorziening wachtgelden	0	0	2.557
Voorziening vakantiedagen	-28.782	0	33.009
Totaal personeelslasten	6.069.513	6.010.250	6.042.968

Afschrijvingen	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Afschrijvingen	182.862	158.370	184.818
Totaal afschrijvingen	182.862	158.370	184.818

Huur	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Huur AM en WH	1.228.848	1.209.110	1.220.940
Huur CC en depotruimte	863.894	844.770	854.525
Totaal huur	2.092.742	2.053.880	2.075.465

Onderhoud	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Groot onderhoud AM	1.083.863	1.013.300	1.013.318
Groot onderhoud WH	117.250	117.250	117.266
Groot onderhoud CC	193.500	193.500	193.500
Totaal onderhoud	1.394.613	1.324.050	1.324.084

Aankopen	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Aankopen	27.687	0	50.646
Totaal Aankopen	27.687	0	50.646

Publieksfunctie	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Tentoonstellingen en evenementen	3.154.865	2.195.000	3.335.552
Educatie	15.205	16.000	44.539
Marketing / Publiciteit	181.592	180.000	185.228
Totaal publieksfunctie	3.351.662	2.391.000	3.565.319

Collectie	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Restauratie/beheer/ontsluiting collectie	90.878	61.500	73.696
Bibliotheek	10.377	10.500	10.431
Fotoatelier	8.623	9.400	13.682
Vergoeding collectie	200.000	200.000	200.000
Totaal collectie	309.878	281.400	297.809

Overige huisvestingskosten	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Energie (gas, water, elektra)	352.164	329.000	320.563
Dagelijks onderhoud	89.668	115.000	158.438
Bewakingskosten	58.678	49.500	61.594
Schoonmaak	240.975	230.000	222.879
Belastingen	32.845	68.500	28.956
Totaal overige huisvestingskosten	774.331	792.000	792.430

Automatisering en E-cultuur	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Exploitatie	529.276	488.750	602.416
Totaal automatisering en E-cultuur	529.276	488.750	602.416

Kantoorkosten	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Kantoorkosten	381.745	320.800	364.120
Totaal kantoorkosten	381.745	320.800	364.120

Rentebaten / -lasten	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Rentebaten	17.028	0	28.854
Rentelasten	0	0	0
Totaal saldo rentebaten /-lasten	17.028	0	28.854

Bijzondere baten / -lasten	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Bijzondere baten	0	0	300.000
Bijzondere lasten	0	0	400.000
Totaal saldo bijzondere baten /-lasten	0	0	-100.000

Reserves en fondsen	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Bestemmingsreserves	-242.320	0	94.374
Bestemmingsfondsen	34.783	-200.000	-344.648
Totaal mutaties reserves en fondsen	-207.537	-200.000	-250.273

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen bijzondere gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

Bijlage A: Code Cultural Governance

De Stichting Amsterdam Museum past de Governance Code Cultuur toe. In de code worden 9 principes benoemd die vertaald zijn in praktijkaanbevelingen. Onze stichting hanteert bij deze uitwerking het Raad van Toezicht model. De genoemde praktijkaanbevelingen voor het Raad van Toezicht model worden zonder uitzondering toegepast.

Onderdeel van de praktijkaanbevelingen zijn een aantal gegevens die in het jaarverslag moeten worden opgenomen. Hierna worden deze gegevens benoemd met daarbij de plek waar deze binnen dit jaarverslag zijn opgenomen.

- In het jaarverslag maakt de organisatie melding van toepassing van de code en van eventuele wijzigingen op het gebied van de governance inclusief het besturingsmodel;
- De organisatie kent een op de instelling toegesneden systeem voor risicobeheersing en controle. Het jaarverslag bericht over de toepassing hiervan. (zie blz. 11);
- Het bestuur geeft in het jaarverslag informatie over het bezoldigingsbeleid van de organisatie en over de duur van de contracten met het bestuur. (zie bijlage C);
- Het verslag van de Raad van Toezicht maakt deel uit van het jaarverslag van de organisatie (zie blz. 3)
- De Raad van Toezicht verstrekt in de jaarrekening informatie over de vergoeding aan zijn leden (zie bijlage C);
- Goedgekeurde besluiten waarbij sprake is van tegenstrijdige belangen komen, met toelichting, in het jaarverslag te staan. (niet van toepassing);
- Het jaarverslag vermeldt nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht en bestuur (zie bijlage D);

In 2016 hebben er geen wijzigingen plaatsgevonden in de manier van uitvoeren van de Code Cultural Governance.

Bijlage B: Bezoldigingbeleid en verantwoording WNT

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Amsterdam Museum van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor Stichting Amsterdam Museum is € 179.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. De leden van de Raad van Toezicht van de Stichting Amsterdam Museum ontvangen geen bezoldiging

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

Per 1 februari 2016 heeft de heer Spies een nieuwe functie geaccepteerd bij de Berlijnse stadsmusea. Vanaf 1 maart 2016 is mevrouw J. Kiers benoemd als nieuwe directeur. Gedurende het hele jaar ondersteunden Annemarie den Dekker en Remco Mol de directie op respectievelijk inhoudelijk en zakelijk vlak.

<i>bedragen x € 1</i>	P. Spies	J. Kiers	A. den Dekker	R. Mol
Functie(s)	Directeur	Directeur	Hoofd conservatoren en inhoud	Zakelijk Leider
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/1	1/3 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee	Nee	Nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Individueel WNT-maximum	179.000	179.000	179.000	179.000
Bezoldiging				
Beloning	15.801	92.961	85.729	87.903
Belastbare onkostenvergoedingen	1.940	0	0	150
Beloningen betaalbaar op termijn	1.207	12.273	11.535	11.834
Totaal bezoldiging 2016	18.948	105.234	97.264	99.888
Gegevens 2015				
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	Nvt	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (fte)	1,0	Nvt	1,0	1,0
Bezoldiging 2015				
Beloning	125.871	Nvt	76.623	78.494
Belastbare onkostenvergoedingen	1.732	Nvt	0	185
Beloningen betaalbaar op termijn	12.058	Nvt	8.467	8.711
Totaal bezoldiging 2015	139.661	Nvt	85.090	87.390
Individueel WNT-maximum 2015	178.000	Nvt	178.000	178.000

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2016 geen ontsluitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Bijlage C: Nevenfuncties

Ad Poppelaars:

- Zelfstandig adviseur en coach;
- Voorzitter RCN Eveen/Espria;
- Lid van de Raad van Toezicht CEDER Onderwijsgroep;

Ernst Veen:

- Lid Raad van Toezicht Amsterdamse Hogeschool der Kunsten;
- Lid Raad van Advies Vereniging Rembrandt;
- Bestuurslid Amsterdam Sinfonietta;
- Voorzitter Vereniging Vrienden Hermitage Nederland;
- Commissaris Vereniging Hendrick de Keyser;
- President-commissaris Hotel de Roode Leeuw;
- Kamerheer van Zijne Majesteit de Koning;
- Adviseur Slot Zuilen;
- Adviseur Museum Belvédère Friesland Heerenveen;
- Adviseur Ridderhofstad Gunterstein, Breukelen.

Tessa Boerman:

- Zelfstandig regisseur;
- Bestuurslid Stichting Oerol;
- Bestuurslid Dutch Directors Guild.

James Kennedy

- Docent Academie voor Wetgeving;
- Voorzitter van de Adviescommissie Geschiedenis en Literatuur, Prins Bernhard Cultuurfonds, lid van de Stichtingsraad;
- Redactielid, Tijdschrift Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden;
- Lid Raad Amsterdams Universiteitsfonds (AUF), Universiteit van Amsterdam;
- Lid Raad Fulbright Center;
- Lid Redactionele Raad, KADOC-Leuven University Press.

Jurren Hooi

- Bestuurslid Stichting Voedselbank Amsterdam;
- Voorzitter Vereniging Zorg Integratie Zuidoost (ZiZo) (deze functie wordt qq uitgeoefend).

Jolien Schuerveld Schrijver

- Geen nevenfuncties

Jan de Rooij

- Voorzitter bestuur Stichting Uitmarkt;
- Voorzitter bestuur Stichting Manege Gehandicapten Amsterdam;
- Voorzitter bestuur Stichting Andersen Foundation.

Judikje Kiers

- Bestuurslid Stichting Z;
- Bestuurslid Gouden Ganzenveer;
- Lid Raad van Toezicht Rijksmuseum Twenthe/Twentse Welle;
- Lid Raad van Advies voor de Restauratie van de Gouden Koets;
- Voorzitter SAH (Stichting Amsterdam Heritage) (deze functie wordt qq uitgeoefend);
- Lid dagelijks bestuur ACI (Amsterdamse Culturele Instellingen) (deze functie wordt qq uitgeoefend);
- Vicevoorzitter OAM (Overleg Amsterdamse Musea) (deze functie wordt qq uitgeoefend);
- Bestuurslid Stichting Samenwerkende Amsterdamse Musea (deze functie wordt qq uitgeoefend);
- Bestuurslid Stichting Werkspoormuseum (deze functie wordt qq uitgeoefend).

Bijlage D: Verdeling lasten conform model gemeente Amsterdam

Beheerlasten	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Beheerlasten personeel	4.499.547	4.502.193	4.654.613
Beheerlasten materieel	5.665.446	5.419.250	5.641.142
Totaal beheerlasten	10.164.993	9.921.443	10.295.755
Activiteitenlasten			
Activiteitenlasten personeel	1.569.966	1.508.057	1.388.355
Activiteitenlasten materieel	3.379.349	2.391.000	3.615.965
Totaal activiteitenlasten	4.949.315	3.899.057	5.004.320
Totaal lasten	15.114.308	13.820.500	15.300.075

De kosten van collectiebeheer staan opgenomen onder de beheerlasten.

Bijlage E: Prestatieverantwoording subsidie gemeente Amsterdam

Bijdrage aan stedelijke ambities	begroot	realisatie
	2016	2016
Aantal bereikte scholen	215	256
Aantal bereikte scholieren (PO en VMBO)	12.400	7.671 ⁽¹⁾
Aantal opgeleide jonge makers	85	93 ⁽²⁾
Aantal internationale coproducties	3	1
Aantal producties/activiteiten in het buitenland	4	3
Aantal activiteiten voor internationaal publiek in Amsterdam	10	13
Aantal buitenlands bezoek	175.000	156.041 ⁽³⁾
Aantal tentoonstellingen	9	10
Aantal bezoekers	250.000	465.605
Aantal andere activiteiten	20	18
Aantal bezoekers	5.000	1.709 ⁽⁴⁾

(1) Het aantal scholieren bedroeg in 2016 15.231. De rest had betrekking op VO, HBO, WO en NT2-onderwijs

(2) Dit betreft 27 stagiaires en 66 vrijwilligers

(3) Van de bezoekers van Hollanders in de Gouden Eeuw in de Hermitage wordt de herkomst niet bijgehouden

(4) Een groot gedeelte van de bezoekers van activiteiten wordt verantwoord onder het totaal museumbezoek..

Bijlage F: Begroting 2017

Staat van baten en lasten	Begroting 2017
Directe inkomsten	3.325.000
Indirecte inkomsten	175.000
Subsidies en bijdragen	863.000
Subsidie gemeente Amsterdam	10.085.500
Totaal baten	14.448.500
Personeelslasten	6.138.250
Afschrijvingslasten	184.870
Huur en onderhoud	3.377.930
Publieksactiviteiten en collectie	3.094.900
Overige lasten	1.452.550
Totaal lasten	14.248.500
Rentebaten (+) en rentelasten (-/-)	0
Storting (+) en onttrekking (-/-) aan reserves	200.000
Resultaat	0

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant